

1. bit

A lét határozza meg a tudatot

*E*_Z az általánosan elterjedt materializmus egyik alaptétele. Tapasztalatom szerint sokkal mélyebbre ívódott bennünk a materializmus, mint azt beismerni szeretnénk. Még azok a kvantumfizikusok is, akik a laborban kimérik, hogy elvárásaik milyen óriási mértékben befolyásolják kísérleteik eredményeit, tovább folytatják kísérleteiket, és következtetéseket vonnak le belőlük az anyagi világról. Pedig ha valaki, akkor ők tudhatnák, hogy a kísérlet kimenetele nem az anyag-

ról, a megfigyeltről mond bármit is, hanem a megfigyelőről.

Ez egészen odáig megy, hogy kimutatták, ha nincs megfigyelő, nincsenek anyagi részecskék sem, csak hullám! Nincs szék, nincs asztal, nincs mikroszkóp, ha nincs jelen a megfigyelő! Ez bármilyen bizarrul hangzik, kísérletileg bebizonyított tény már kb. egy évszázada! (Lásd a dupla rés kísérletről szóló részletet a *Mi a ... (fütyöt) tudunk!?* című filmből az ezvankiado.hu honlapon.) Tehát ennyi ideje tévesen hiszem, hogy a lét, az anyag határozza meg a tudatot!

A kvantumfizikán túlmutató holografikus modell szerint az anyag hullámként létezik a tér és idő minden pontjában, végtelen lehetőségként, a megnyilvánulatlanak nevezett halmazban. Csak akkor nyilvánul meg, és úgy, amikor és ahogy a megfigyelő tudatosság – vagyis én – megnyilvánítja. Nagyon sok kísérlet és megfigyelés bizonyítja számomra e megközelítés helyességét. Olyan jelenségekre ad egyszerű magyarázatot, amelyekre a hivatalos tudomány képtelen, pl. telepátia, telekinézis, múltba-jövőbelátás, csodás gyógyulások stb. – bővebben lásd a *Holografikus univerzum* című könyvet, amiből álljon itt egy részlet:

Minden dolog osztatlan egysége

Mind közül a legzavarbaejtőbbek Bohm egészen kapcsolatos teljesen kifejlődött elképzelései. Mivel a Világegyetemben minden a burkolt rendezettség varratmentes holografikus szövetéből épül fel, olyan értelmetlen különböző „dolgokból” állóként tekinteni a Világegyetemre, mint egy szökőkút feltörő gejzíreiről azt hinni, különbözik a víztől, amiből ered. Egy elektron nem „elemi részecske”. Csak a holomozgás egy formájára aggatott címke. A valóságot felosztani részekre, majd aztán felcímkézni azokat a részeket, mindig önkényes, a szokások eredménye, mert az atomi méret alatti részecskék és a Világegyetemben minden más semmivel sincs jobban elválasztva egymástól, mint a különböző minták egy gazdagon díszített szőnyegen.

Ez egy mély értelmű felvetés. Általános relativitás elméletében Einstein megdöbbenetette a világot, amikor azt mondta, hogy a tér és az idő nem egymástól különálló entitások, hanem egyenletesen összekapcsolódnak, és egy tér-idő folytonosságnak nevezett nagyobb egész részei. Bohm óriási lépéssel viszi tovább e gondolatot. Azt mondja, hogy a Világegyetemben *minden* egy folytonosság (kontinuum) része. A kifejezett szinten megnyilvánuló látszólagos elválasztódás ellenére, minden varratmentes kiterjesztése minden másnak, és végül még a burkolt és kifejezett rendezettségek is egymásba olvadnak.

Egy pillanatra tűnődj el ezen. Nézd meg a kezed. Most nézd meg a melletted lévő lámpából áradó fényt. Majd a lábaidnál heverő kutyát. Nem csak ugyanazokból a dolgokból épültek fel. *Egyazon dolog vagytok*. Egy dolog. Egyetlen egy. Töretlen. Egy hatalmas valami, ami kiterjesztette megszámlálhatatlan karját és nyúlványát minden tárgynak látszóba, atomba, fáradhatatlan óceánba és űrben pislákoló csillagba.

Bohm felhívja a figyelmet: ez nem azt jelenti, hogy az univerzum egy hatalmas megkülönböztethetetlen massa. A dolgok lehetnek egy osztatlan egész részei, sőt maga az osztatlan egész úgy is, hogy megőrzik egyedi minőségüket. Szemléltetendő példaként egy folyóban gyakran kialakuló számtalan örvényt említi. Első pillantásra azt hihetjük, hogy ezek az örvények különállóak, és számos egyedi tulajdonsággal rendelkeznek, mint például a méretük, sebességük, forgásirányuk stb. De alapos kutatóssal rájöhethünk, hogy lehetetlen meghatározni, hol végződik bármelyik örvény, és hol kezdődik a folyó. Vagyis Bohm nem azt állítja, hogy a „dolgok” közti különbség értelmetlen. Csak arra szeretne rámutatni: az, hogy állandóan felosztjuk a holomozgás különböző részeit „dolgokra”, egy elvonatkoztatás, egy mód, ahogy gondolkodásmódunk szerint e dolgok tűnnek érzékelésünkben. Arra való erőfeszítésében, hogy ezt kijavítsa, ahelyett, hogy a holomozgás különböző tulajdonságait „dolgoknak” nevezné, inkább úgy hívja őket: „viszonylag független alteljességek”.

Bohm úgy hiszi, a majdnem általános érvényű hajlamosságunk, hogy feltördeljük a világot, és ne vegyünk tudomást minden dolog dinamikus belső összekapcsolódottságáról, felelős sok problémánkért nem csak a tudományban, hanem az életünkben és társadalmunkban is. Például azt hisszük, ki tudjuk nyerni a Föld értékes részeit anélkül, hogy ez kihatna az egészre. Azt hisszük, lehet testünknek csak egyik részét kezelni, és nem figyelembe venni az egészet. Azt hisszük, kezelhetjük társadalmunk különböző problémáit, mint például a bűnözés, szegénység, drogfüggőség, anélkül, hogy társadalmunk problémáját egészként kezelnék és így tovább. Bohm szenvedélyesen érvel amellett, hogy ahogyan jelenleg részekre tördeljük a világot, nem csak hogy nem működik, hanem még kipusztulásunkhoz is vezethet.

A tudatosság mint az anyag finomabb formája

Azon kívül, hogy megmagyarázza, hogy az anyag mélyére merülve a kvantumfizikusok miért találnak annyi példát az összefonódottságra, Bohm holografikus Világmindensége más rejtélyeket is megmagyaráz. Az egyik a hatás, amit úgy tűnik a tudatosság fejt ki az atomi méret alatti világra. Ahogy már láthattuk, Bohm visszautasítja azt az elgondolást miszerint a részecskék nem léteznek, amíg valaki meg nem figyeli őket. De nincs elvi problémája azzal, hogy összehozza a tudatosságot és a fizikát. Egyszerűen úgy érzi, rossz oldalról közelítik meg a fizikusok, azáltal hogy egyszer megpróbálják feltörödelni a valóságot, és azt mondják: az egyik független dolog, a tudatosság, kölcsönhatásba lép egy másik független dologgal, az atomi méret alatti anyag részecskéikkel.

Mivel minden ilyen dolog a holomozgás tulajdonsága, úgy érzi, nincs értelme a tudatosságról és kölcsönhatásokról beszélni. Egy bizonyos értelemben a megfigyelő *maga a megfigyelt*. A megfigyelő maga a mérőeszköz, a kísérleti eredmény, a laboratórium és a laboratóriumon kívül fújdogáló szellő. Valójában Bohm úgy hiszi, a tudatosság az anyag egy finomabb formája, és a kettő közti kapcsolat alapja nem a mi valóságunk szintjén keresendő, hanem mélyen a burkolt rendezettségben. Különböző mértékben a tudatosság jelen van minden anyag beburkolózásában és kifejeződésében, és talán ezért rendelkeznek a plazmák az élő dolgok egyes jellemvonásaival. Ahogy Bohm fogalmaz: „A forma képessége hogy tevékeny legyen, az elme egyik legjellemzőbb tulajdonsága, s már az elektronban találunk valami elmeszerűt.”¹¹

Hasonlóképp úgy hiszi, semmi értelme felosztani a Világegyetemet élő és élettelen dolgokra. Az élő és az élettelen anyag elválaszthatatlanul összefonódik, és az élet is mindenhol jelen van beburkolva a Világmindenség teljességében. Még egy kő is él valamilyen módon – mondja Bohm –, mert az élet

és az értelem nem csak az anyag minden formájában van jelen, hanem az „energiában”, a „térben”, az „időben”, „az egész univerzum anyagában” és minden másban, amit kivonunk a holomozgásból és tévesen különálló dolognak tekintünk.

Az elgondolásnak, miszerint a tudatosság és az élet (és valójában minden dolog) a Világmindenség egészébe burkolt együttesek, van egy ugyanennyire megdöbbentő hátoldala. Ugyanúgy, ahogy egy hologram minden része tartalmazza az egész összes tulajdonságát, a Világmindenség minden része tartalmazza burkoltan az egészet. Eszerint: ha tudnánk, hogyan férjünk hozzá, megtalálhatnánk az Androméda galaxist bal kisujjunk körmében. Megtalálhatnánk Kleopátrát is, ahogy először találkozik Cézárral, mert elvben a teljes múlt és az összes jövőre vonatkozó következmény is bele van burkolva a tér és idő minden kis tartományába. Testünk minden egyes sejtje burkoltan tartalmazza a teljes Világegyetemet. Ugyanez a helyzet minden levéllel, esőcseppel, porszemmel, ami új értelmet ad William Blake híres versének:

*Egy porszem világot jelent,
S egy szál vadvirág az eget,
Fogd föl tenyeredben a végtelent,
S egy percben élj évezredet.*

(Kálnoky László fordítása)

És Anya személyes tapasztalata:

Látok most... Olyan, mint egy számtalan – legalább billió – csillogó pontból álló egység. EGYETLEN, számtalan önmagára tudatos csillogó pontból álló tudatosság. És ez nem a pontok összessége. Egyáltalán nem összesség: ez egy, de egy megszámlálhatatlan egység. Attól hogy szavakkal próbálom kifejezni, olyan ostobának hangzik!

És még valami: a hivatalos tudomány benn tart az ok-okozat törvényszerűség börtönében. Ahogy erről Anya beszámolt Satpremnek a *Sejtek elméjében*:

A tudatosság [a másik állapoté] folyamatosan munkálkodik, a dolgok nem megszokott egymásutániségükben történnek meg, hanem annak eredményeképpen, amit a tudatosság érzel MINDEN PILLANATBAN. A szokványos elme szerinti működésben következménye van korábbi tetteinknek – itt azonban nem: a tudatosság FOLYAMATOSAN gondoskodik arról, hogy mi következzen be most, figyelemmel követ minden másodpercet, követi saját mozgását. Ez mindent lehetővé tesz! Így lehetségesek a csodák, vagy a helyzetek megrázó hirtelenséggel történő visszafordítása. Minden lehetségessé válik!

Abból kiindulva, hogy az igazság felszabadít, lecserélem e hitemet. Új megközelítésem igazabb számomra, mert felszabadít, hiszen én, azaz

**A teremtő tudatosság határozza meg a létet,
az engem körülvevő fizikai világot.**